

PENSAMENTS EDUCATIUS

número 19

maig 2007

CRIATS EN L'ABUNDÀNCIA

El que ara explicaré no és ficció, ni tampoc una realitat novel·lada perquè s'ajusti a la idea que vull transmetre. És un fet que va ocórrer no fa massa tal com l'explico. Un nen de set anys –de fet, sis fins al setembre– li va preguntar a la seva mare si la roba que li posava en aquell moment per anar a l'escola –el curs ja s'havia acabat i el nen anava al mateix centre educatiu a fer unes activitats d'estiu– era la mateixa que havia portat el dia anterior. La seva mare li va dir que no, que era roba neta, i ell va insistir altre cop: ¿Però, mama, encara que estigui neta, és la mateixa d'ahir? No, no ho és –va respondre sorpresa la mare–, és una altra roba. La mare no entén res fins que la criatura li confessa que no vol que els companys de l'escola puguin pensar que sempre porta la mateixa roba, perquè podria semblar que no en té més.

L'anècdota no té més importància; el que més sorprèn és la resposta, i més si tenim en compte que precisament aquest infant té de tot i en abundància –roba de tot tipus, més de la que ha de menester– des que va néixer. Les seves paraules mostren ben clarament quina és la seva preocupació, (recordem que tot just té sis anys!) –i no només la seva, sinó la de molts companys i companyes– el seu estatus, la posició social que ell els mostra i la que ells li reconeixen en comparació entre ells.

Els hem d'ensenyar que la possessió només produeix una satisfacció efímera

Aquesta història es va repetint i repetint de generació en generació amb diferents actors i en qualsevol situació de benestar i de tipus de societat; i això és així perquè el quid de la qüestió no està només en posseir, sinó en comparar el que hom té amb el que tenen els altres. No n'hi ha prou de tenir roba suficient –el nen no té cap dubte

que en té–, cal que la resta del món sàpiga que la posseeixes i, sobretot, que no sembli que en tens menys que el que més en té en el cercle on et mous.

Sí que resulta sorprenent l'edat del nen de la història; sembla que cada vegada comença abans la cursa per tenir o, almenys per aparentar tenir més, o si més no tenir igual. També sorprèn que no es parli de joguines –sempre s'ha competit per ensenyar la joguina més bonica– i sí de roba.

Ara els nens surten de casa per anar a l'escola però també per a mostrar al món qui són, ells i llurs famílies. Ho han après dels seus pares, que els porten al col·legi amb el cotxe més impressionant que han pogut aconseguir, que els compren la roba de marca des del naixement de la criatura –i no qualsevol marca, sinó de la darrera que es porta–, que fan festes d'aniversari per impressionar els amics de l'escola i les seves famílies –i només subsidiàriament per impressionar els propis fills– i que ajuden els seus fills a explicar tot el que tenen, les vegades que viatgen i on passen les vacances com si fossin medalles de la seva targeta de presentació social.

Tots volem el millor per als nostres fills, però hem entès malament els pensaments com ara «que no els falti res», o «que tinguin tot allò que nosaltres no hem tingut», si la única cosa que fem és encaminar-los cap a una competició sense fi. No els fem cap favor, i més aviat els portem a vendre, criant-los en una abundància tal, que els faci creure que són només el que tenen, que valen tant com el que posseeixen i que no importa res més que tenir tot el que tenen els altres. Ja sé que tot això és molt important en la nostra societat, però els hem d'ensenyar que la possessió només produeix una satisfacció efímera, que no tots poden tenir-ho tot, que sempre hi haurà qui tindrà més, i que tot això es pot perdre d'un dia per l'altre, sense que impliqui que valguem menys que els altres.

C. Sánchez Miret, sociòloga
LA VANGUARDIA
Diumenge, 30 de juliol del 2006

L'OCI NOCTURN

Una part de la joventut opta per l'oci nocturn. No tota, perquè hi ha nois i noies que prefereixen uns esbargiments diferents, com ara l'excursionisme, el cinema o qualsevol altra diversió que es fa en un horari diürn, o almenys en les primeres hores de la nit. Per què uns prefereixen uns entreteniments i els altres uns de diferents? Es podria explicar o bé per les tendències naturals de cadascú, o bé per l'educació rebuda, o bé per l'entorn educatiu dels joves, o bé per l'oferta temptadora que és a l'abast dels nois i de les noies.

El mercat consumista nocturn cada vegada és més present en el temps d'oci dels joves

Sigui com sigui, el mercat consumista nocturn cada vegada és més present en el temps d'oci dels joves; tot i així hi ha propostes diferents com ara les de la Fundació Catalana de l'Esplai, per citar només un exemple, que intenten inclinar els nens i els adolescents cap a altres activitats lúdiques. No hi ha dubte que els valors que es tenen i la diversió que s'escull solen anar units. Per tant, formar part d'un centre excursionista, per exemple, implica aspectes saludables com ara el respecte per la natura, o l'estima per la cultura pròpia. Ben diferent de l'oferta recreativa nocturna, que fomenta en gran manera actituds de desarrelament social amanides amb un abús d'alcohol, de tabac i d'altres drogues. Si algú considera que tot això és una exageració, que vagi a visitar, els caps de setmana, els serveis d'urgències dels hospitals.

Aquest panorama no desanima pas als propietaris de bars musicals i discoteques, ja que han demanat, a través de la Federació Catalana d'Associacions de Locals d'Oci Nocturn, permís per tancar encara més tard; just perquè els joves extenuats puguin enllaçar amb els *after hours* –locals que obren quan surt el sol i tanquen cap al migdia. Després els joves clients van a dormir la *mona* o a passar-se el *mono*, sense conèixer altra cosa, sen-

se pensar en altra cosa l'endemà, que en la manera d'obtenir els cèntims necessaris –dels pares o de la feina– per a gastar-los de nou inútilment el següent cap de setmana.

L'oferta recreativa nocturna fomenta en gran manera actituds de desarrelament social amanides amb un abús d'alcohol, de tabac i d'altres drogues

Una roda que espatlla els temperaments en formació i que fa patir els pares, que, en principi, no ho han promogut. No ho han fet com a pares, però hom podria preguntar-se si els amos d'aquests locals no exerceixen també el paper de pares i es despreocupen pels costums dels seus fills. És ben evident que la lògica econòmica s'imposa a qualsevol consideració sobre el benestar físic i anímic. Si no fos així, l'Administració no dubtaria entre concedir o no el permís per allargar l'oci nocturn, sinó que aboliria els *after hours*. I encara més, només l'afany lucratiu explica que existeixin les discoteques infantils; una aberració introduïda per a convertir els infants en futurs clients d'una mena d'oci buit de cap altre valor que no sigui el de la gatzara permanent. Després els empresaris adduiran que ells només serveixen a una demanda, que ells mateixos han creat amb el vistiplau de les autoritats i la inhibició d'alguns pares.

Aquesta situació s'ha sortit de mare i si es pogués canviar radicalment seria molt positiu per als joves, per a les famílies i el sistema educatiu, i evidentment per a tota la societat. El dret al bé general s'hauria d'imposar a la llibertat absoluta de cada individu a fer negoci amb el que sigui.

Eulàlia Solé, sociòloga i escriptora
LA VANGUARDIA, p.27
Viernes 12 de noviembre del 2004

«Segons les darreres enquestes, més de 750.000 menors, d'edats compreses entre els 14 i 18 anys, reconeixen que s'han emborratxat al menys tres vegades en un mes». (LA VANGUARDIA, 9 febrer del 2007, p. 34.

«El 13% dels joves de 15 a 24 anys s'emborratxen sovint». (AVUI, 22 de febrer del 2007, p. 29.